

مُتَلَقَاتُ قَدِيمَاتِ

۱۳۲۶

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دین باحث هفته لقی رساله در

مؤسسه مؤلف آثار جدیدیه مع المکتوبیه قیوم اول نور
درج ایستادین آثار اعاده اول نور

اظہار :

محل ادارہ :
در - مانتدہ باب عالی جادہ - سدہ
دايرة مخصوصه در

درسمادتدہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

تیرلہ دن مقوا بورو ایلہ کوندریلیرسہ سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلنیر

درسمادتدہ پوستہ ایلہ کوندریلیرسہ ولایات بدلی اخذ اول نور

مؤسسری : ابوالعلا زین العابدین - ح اشرف ادیب

سنہ لکی الی آبنی

۳۵	۶۵
۵۰	۹۰
۵۰	۹۰

غروشدر

درسمادتدہ
ولایاتدہ
ممالک اجنبیہ دہ

تاریخ تألیسی :

۱۱ محوز ۳۲۴

برنجی سنہ

۱۲ محرم ۳۲۷ پنجشنبه ۲۲ کانون ثانی ۳۲۴

عدد : ۲۴

محلله کرده کی عوارض اچمه سیله دها یا قین وقتلره قدر بی قدرت اوقافه نوم ، زیتون یاغی ، حصیر آنور و بوکبی اوقاف تعمیر ایتدیریلور ایدی . اوچ آیلر کیرنجه محلله ده کی طول خاتونلره ، کار و کسبدن قالمش عجزده برر مقدار ارزاق صاتون آنوب ویریلور ، شدائد شتاده بونلرک یا قه جقلری محروقات ده او بودلماز ایدی . محلله نك اوکسر چو جقلری شکر یا رامارنده صرتلرینه روبه بایله رق سویندیریلور ، کلبه فقیرانه سی باشنه چوکمش بیچارکانه امر تعمیرده الدن کلدیکی قدر یاردم او انوردی . ماحصل درلو درلو نوازش و شفقتلر ابراز ایدیلور ، خیرات و حسنا تندن کیری قالمماز ایدی . قونیه ده بواندیقم ائنه شهر مذکورک بعض محلاتنده طویلانیمش عوارض اچمه سندن نام مستعار ایله عقارات صاتون آنلره رق بونلرک بدل ایجارلری ایله محلله نك ویرکوسی تسویه ایدلمکده اولدیغنی سویلرلردی .

ذیل

ملوک امویہ زماننده امیر المؤمنین علی المرتضیٰ کرم الله وجهه ورضی الله عنه حضرت تریته بعضیلر طرفندن خطبه ده زبان درازلق ایدیلور ایدی . و تکه عمر بن عبدالعزیز حضرتلری جالس اورنک سلطنت اولدی ، خطبه دن بو عادت منقوره بی اسفاط ایدوب یرینه تفسیری صد دند بواندیغمز « ان الله یأمر بالعدل والاحسان » نظم جایانی اوقوتدی . و اول وقتدن ال یومنا هذا بو آیت کریمه نك آخر خطبه ده تلاوتی دیدنه مستمره امت اولدی ، الله کندیسندن خشنود و راضی اولسون . ابو الفداء تاریخنده نقل ایدلدیکی اوزره کثیر بن عبدالرحمن الحزاعی نام ذات قطعه آتیه ده ملاک مشارایی بو خدمت فاخره مشکوره سیله عالم اسلامی الی الابد منتدار ایدلدیکندن طولای مدح و ستایش ایتشدرد :

ولیت فلم تشتم علیاً ولم تخف
بریاً ولم تتبع سحیة مجرم
وقلت فصدقت الذی قلت بالذی
فعلت فاضحی راضیاً کل مسلم

قال الله عز وجل

« قل لا اسئلكم علیه اجرأ الا المودة فی القربی »

برکت زاده اسماعیل حق

ناسفة اسلامیه :

اثبات حقایق اشیا

خارجده کوروب حس ایتدی کمز اشیا ، حقیقته واردرد ؛ انلر اوهام و خیالات قیلندن دکلدر .

سوفسطایه حقایق اشیا انکار ایتمشلر سده ، انلرک بومذهبلری - آتیا بیان اولونه جنی وجهله - کلیاً باطل در . سوفسطایه اوچ فرقه در : ۱- عنادیه ، ۲- عندییه ، ۳- لادریه در . عنادیه . - عنادییه کوره هیچ برشیک ماهیت و حقیقی یوقدر .

کندیلری دخی داخل اولدقلری حالده بتون اشیا اوهام و خیالات باطله دن عبارت در .

عندییه . - عندییه کوره ایسه حقایق اشیا اعتقاده تابع در . برشی جوهر اعتقاد اولنورسه جوهر ، عرض اعتقاد اولنورسه عرض ، حق اعتقاد اولنورسه حق ، باطل اعتقاد اولنورسه باطل ، و اراعتقاد اولنورسه وار ، یوق اعتقاد اولنورسه یوق در .

لاادریه . - لادریه به کلنجه ؛ بونلرده هر شیده شک و ترددمساکنی التزام ایتمشلر ، و حق کندی وجودلرندن بیله شک ایدوب بوشکلرنده دخی شک ایتدکلرینی ادعا ایتمشلردر .

بومذاهب باطله اوچ درت بیک سنه اول یونانستانده ظهور ایتمش و صوکر ا بونلردن دهانجه باطل مذهب ایتدیر ایدرک دنیانک هر طرفه انتشار ایتدیرکه ال مشهورلری (آغویست) و (ایده آلیست) لرک مذهبلری در . معلوم اولدیغنی اوزره آغویستلر یا لکیز کندیلرندن باشقه و ایدله ایستلرده کندیلر بیله کندیلرندن حاصل اولان صور فکریه و علمیه دن ماعدا بتون اشیا نك وجودینی انکار ایدن بر طائفه عجیبه درلر .

سوفسطایلری بو باطل مذهبده سوق ایدن شی ۱- آنلرک « حواسه عدم امنیتلری » ، ۲- « حال رؤیایی حال یقظه یه قیاسلری » در . آنلر دیورلرکه : ۱- اسباب علمک ال قوتلیسی حواس در ؛ حالبوکه حواسه امنیت یوقدر . زیرا حواسک بعض شیلرده غلط ایتدیکی محقق در . از جمله دوز بردکنک صویه صوقیلنجه قیر پاش کبی کورونیور . و ایسته بوراده حس بصرک غلط ایتدیکی قطعاً تحقق ایلور . و بناء علیه سائر شیلرده ده غلط ایتدیکنه حکم ایدلمک و یا خود هیچ اولمازسه آنلرده ده غلط حس احتماله کیدلمک و بو حالده حواسه امنیت ایدلمک لازم کلیور . حواسه امنیت ایدیله مینجه علمک اسباب سائر سینه امنیت ایدیله مینجه چی اولویتده قالیر . و بنا برین هیچ برشیک موجودیتنه حکم ایدیله مینجه مسی ضرورت حکمنی آلیر .

۲- برده بز حال رؤیاده کرک دهندده و کرک خارجده اصلا موجود اولمایان شیلری کورنیور و حال یقظه ده کوردیکمز شیلری ده آنلره قیاس ایلوروز . چونکه حال یقظه ده کوردیکمز شیلرک حال رؤیاده کوردیکمز شیلر قیلندن اولدقلرینی بزه بیلدیره جک بر دلیل بولونمیدیندن « بونلرکده آنلرکبی وجودلری یوقدر » دیه حکم ایلوروز .

بالاده بیان اولوندیغنی وجهله سوفسطایلرک کیمیمی بتون اشیا بی و کیمیمی کندیلرندن ماعدا هر شیشی انکار و کیمی ده حقایق اشیا نك اعتقاده تابع اولدیغنی و بعضلری ده بو باده شک و ترددا یچنده بو وار لامقده بولوندیغنی دعواسنده اصرار ایتمکده اولدقلرندن آنلره قارشى مدافعه و آنلره مباحثه ممکن دکل ایسه ده ؛ نفس الامرده مذاهب مذکورده نك سخافت و ردائتی و درجه بطلان و سقامتنی بیان ایچون بونلره قارشى بوجه آتی مدافعه یه شروع ایدیلوروز :

۱- فی الواقع قوه باصره ؛ برطاقم اسباب معلومه دن ناشی بعض

ایدوب آنلرک یرینه احوال واحکام سائر حقیقت مذکوریه ترتب اینکده در .

ثانیاً : رؤیانه در حقیقت رؤیایی بیانده باشلیجه ایکی مذهب وارد در : مذهب اوله کوره : رؤیا - حال نومده روح انسانیک عالم مجرداته (مثاله) اتصالیه عالم حسده ظهور ایدجهک اولان وقایع وحوادثیک صورتلری اوراده مشاهده شدن عبارتدر . اکثر رؤیالرک مستقلمده عیناً ویا تاویلاً ظهور ایتکده اولدینی دخی بوکا دلیل در .

مذهب ثانییه کوره ایسه : رؤیا حال یقظهده حواس واعصاب واسطه سیله خارجدن دماغه بالانتقال اوراده ارتسام ایدن وقوه خیالیه نیک تشکیلاتیه درلودرلوشکلر کیرن صور محسوساتی حال نومده روح انسانیک ادراکندن عبارتدر . برطاقم رؤیالرک نایمک کنیدی حسیات واشتغالات ظاهره سیله متناسباً وقوعه کیکده اولدینی دخی بونی مؤیددر .

شومقدمات معلوم اولدقده ، دیرز که : رؤیاده کوروان شیلرک اصلاً وجودلری اولدینی تسلیم ایتیز . زیرا اوشیلر یاعالم مجرداته یعنی عالم ارواحده ملاءاعلادن روح انسانیه فیضان ایدن صور ووقایع آتیه دن ویا خود حال یقظهده حواس واعصاب واسطه سیله دماغه بالانتقال اوراده انتقاش ایلین صور محسوساتدن عبارتدر . هر هانکیسی اولورسه اولسون ، دیمک اولیور که رؤیاده کورولن شیلر یاروح انسانیده موجود صور معقولات ویا خود دماغه منقوش صور محسوسات اولوب سوفسطائیلرک دیدکلری کی معدومات صرته قیلندن دکلدر . بناءً علیه آنلرک : «رؤیاده کوردیکمز شیلرک اصلاً وجودلری یوقدر . احتمال که حال یقظهده کوریکمز شیلرده اوقیلنددر .» دیملری قطعاً باطل در . هله بونلردن ایده آلستلرک خارجدن حواس واعصاب واسطه سیله کنیدیلرینه انتقال ودماغلرنده انتقاش ایدن صور فکریه وعلمییه نیک کنیدیارنده موجودیتیه وآنلرک خارجدن کلدیکنه قائل اولدقلری حالده او صورتلرک منشأ واصلری اولان اشیا خارجه نیک موجود . دیتاریخی انکار ایتاری پک عجیب در . بو ، عادتا برحجره نیک منفذندن داخانه نفوذ ایدن ضیای شمسی اعتراف ایدوبده صوکر او ضیانک منشأ ومنبعی اولان جرم شمسی انکار کی در . تشبیه آخرله آنلرک بو حالی عادتا بلوطارک ابجره مایه دن تشکل ایتدیکنی تصدیق ایدوبده صوکر ابجره مایه نیک وجودینی انکار کی در . اگر بونلر معقول ایسه اوته کی ده معقول در .

بورایه قدر اسماری سبق ایدن سوفسطائیلردن باشقه عندییه مذهبنک شعباتندن اوله رق عصر مزده پک چوغالمش برطاقم سوفسطائیلر دخی وارددر که بونلره کوره : «حقایق اشیا وارسهده ، اشیدان هیچ برشیده (حسن مطلق ویا قبح مطلق) یوقدر . بتون اشیا ده کی حسن ، قبح نسبی در . برقوم ویا بر شخصه کوره حسن اولان برشی دیگر برقوم ویا بر شخصه کوره قبیح در . مثلاً : بر بنانک طرز انشاسی ، برقوم نزدنده کوزل ، دیگر قوم نزدنده چرکین در . یازلمش بر اثر علمی ویا ادبی ، او اثرک مؤلفیه آکاتابع اولانلره کوره ایی ، دیگرلرینه کوره فنادر . اوتهدنبری برقومده جاری اولان برعادت ،

شیلرده غلط ایدیور ، ومثلاً صویه قونولان بردکنکی انکسار ضیا سببیه قیرلمش کی کوریور . فقط بوندن شو حاسه نیک هرشیده غلط ایتدیکنه حکم ایتک لازم کلز ، از جمله قوه باصره نیک شمسیک مضی و مشرق اولدینی حسن ایتسی غلط حسه حمل اولونه ماز ، چونکه بوراده قوه باصره نیک غلطنه سبب اوله جق هیچ برشی یوقدر ، بونلکه برابر صویه قونولان دکنکک قیرلمش کی کورونمسی غلط حسه عطف ایتکده طوغرو اوله ماز . زیرا ضیانک برواسطه لطیفه دن دیگر برواسطه کشفیه حین انتالنده منکسبر اولسی لازم کله جکی واشیا ایسه آنجق ضیا واسطه سیله وضیایه تبعاً کوروله جکی جهتله مذکور دکنکک قیرلمش کی کورونمسی امر ضروری وپک طوغرو در . چونکه ضیا ورؤیت قانونلری بونی مقتضی در . شو حالده مذکور دکنکک قیرنش کی کورونمسنده اصلاً غلط یوقدر .

بو حاسه نیک غلط ایتدیکنی ظن اولونان مواقع سائرده بوکامقیس در . برده فرض ایدلم که : قوه باصره کرک بوراده ، کرک سائرلرده غلط ایدیور . فقط بوندن حواس وقوای سائرده امنیت ایدیله مامسی وبناء علیه بتون اشیدان وجودک سلب اولونمسی لازم کلمز . چونکه «حواس سائرده خطا ایدیور» سوزی اصلاً قبول ایدیله مز . زیرا خاطر وخیالزده یوق ایکن مثلاً : وراء جداردن دفعه ظهور ایدن برصدایی بلاشک ایشیدیلورز . کذا خبرسز اوله رق برطرفزه تماس ایدن آنشک یاقدینی ویا خود برعضومزه بائیریلان مثلاً برایکنه نیک بائدینی حسن ایدرک در حال متأثر اولیور وهان اوشیلری کندمزدن دفعه فوق العاده برسرعتله سی ایدیورز . نته کیم مثلاً او طه لرمزده اوطوررکن بری خارجدن یا نمزه کلوب نزدنده بولونان بالفرض بر مسک قوطوسنی آچسه بو قوطونک آچیلدینی بز کورمسه ک سیله آندن انتشار ایدن مسک رایحه سنی در حال استشمام ایلورز .

شو حالده سوفسطائیه نیک بتون حواسه امنیت ایدیله مامیه جکنه استناداً بالمله کائاتک او هام وخیالاتدن عبارت اولدینه حکملری قطعاً باطل در .

۲- بونلرک حال رؤیایی حال یقظهیه قیاسلرینه کلنجه : بوده ایکی وجهله مردوددر :

اولا : تسلیم ایدلم که حال رؤیاده کوردیکمز شیلرک کرک خارجاً کرک ذهناً اصلاً وجودلری یوقدر . آنلر هپ او هام وخیالات باطله قیلندندر .

فقط حال یقظهیی حال رؤیایه قیاس باطل در . زیرا آنلر باشقه باشقه عالملردر . حتی بونک ایچون برینه «یقظه» دیکرینه «نوم» نامی ویرلمشدر . بویله یکدیکرینه مخالف ایکی شیدن برینک احوال واحکامی دیکرینه قیاس ایسه جائز دکلدر . زیرا مواطنک اختلافیه احوال واحکامک دخی اختلاف ایتدیکنی شبهه سزدر .

کورولمزمی که مثلاً : آتش ذهن وخارجده عین شیدن ، عین حقیقتدن عبارت اولدینی حالده موطنلرک اختلافی حسییه احوال واحکام دخی اختلاف ایدرک خارجده آتش ماهیتنه ترتب ایدن حرارت وسائره کی احکام دهند اوماهیتدن ، اوحقیقتدن مجرد

او قومه کوره مقبول، دیگر اقوامه کوره مردود در. ادیان، اخلاق
دخی بویله در. الحاصل دنیاده حقیقه کوزل ویا حقیقه چرکین هیچ
برشی یوقدر،

بو طائفه نك بوجه بالا سوزلرندن اصل مقصدلری، دیانت
ومایقی هرج ومرج ایتمک و بوضوئله بتون نوع بشری کندیلاری
کبی درکه همیشه تنزیل ایتمک اولدینی و بونکر، زمانک اکثریتله
نور سیدکاننه استیلا ایتمکده بولوندیجه جهته؛ بونکرک بطالانی
بوجه آتی بیان اولنور:

اولاحسن و قبح کلهلرینک مغزلینی بیان ایدلم: علم کلام و علم
اصول فقهده تفصیلاً بیان ایدلدیکی اوزره حسن و قبح کلهلری درت
معناده مستعملدر:

- ۱ - حسن، برشیدک صفت کمال اولسی در: علم کبی.
- ۲ - حسن، برشیدک طبیعتله ملایم بولنسی در: حلاوت کبی.
- ۳ - حسن، برشیدک موافق حکمت ومصاحت اولسی در:
عدالت کبی.

- ۴ - حسن برشیدک متعلق مدح اولسی در. عبادت کبی.
- قبح کلهسی ده شومعانی اربعه نك اضدادی اولان:
- ۱ - برشیدک صفت نقصان، ۲ - وطبعه عدم ملایمت،
  - ۳ - و غیر موافق حکمت ومصاحت ۴ - و تعاق ذم معالرنده
مستعملدر. جهل، مراءت، ظلم، معصیت کبی.

بومقدمه معلوم اولدقده دیرز که: اشیاده کی حسن مطلق ویا قبح
مطلق منکر اولان شو سونسطائیلرک: [عالمده هیچ برشیده حسن
مطلق ویا قبح مطلق یوقدر] سوزلری قطعاً باطل در.

زیرا اشته علم، اشیادن برشی در. حالبو که عامک صفت کمال
اولق معناسنجه حسن ذاتی ایله حسن اولدنی شبهه سز اولدینی کبی، بونک
ضدی اولان جهلده صفت نقصان اولق معناسنجه قبح ذاتی ایله
قیبح اولدیننده شک یوقدر. بوکون دنیانک هر طرفنده ازاله جهل
ایچون مصارف کلیه اختیاریه نشر علوم و معارف خصوصنه بذل
مساعی ایدلسی دخی شو حقیقی اثباته کافیدر.

کذا صو، هوا، ضیا، غذا وسائر مدار حیات نباتیه و حیوانیه
اولان شیلر دخی اشیا جمله سندن در. حالبو که بونلرک دخی طبیعه
ملایمت معناسنجه حسن ذاتی بی حائز اولدقلری وارسته بیان در.

نته کیم عدالت دخی اشیادن برشی در. حالبو که بونکده موافق
حکمت ومصاحت معناسنجه حائز حسن ذاتی اولدیننده کیمسه نك
شبهه سی یوقدر.

بوسونسطائیلرک: [بربنانک طرز انشاسی بر قوم نژدنده
کوزل، دیگر قوم نژدنده چرکین در. یازاش برارعلمی ویا ادبی،
اواثرک مؤلفیه آکاتباع اولانلره کوره ای، دیگر لرینه کوره فنادر.
اوتهدنبری برقومده جاری اولان برعات، اوقومه کوره مقبول، دیگر
اقوامه کوره مردود در. ادیان، اخلاق دخی بویله در. الحاصل
دنیاده حقیقه کوزل ویا حقیقه چرکین برشی یوقدر.] سوزلری دخی
باطل در.

زیرا اگر بر بنانک طرز انشاسی فن معماری یه تمامیه موافق
ایسه آراق آنک برقوم نژدنده کوزل، دیگر برقوم نژدنده چرکین
اولسی اوله ماز. اوطرز انشا، واقع ونفس الامرده کوزلدر، موافق
مصلحت در. اما فن معماری بی بیلمین بعض کیمسه لک نظرنده کوزل
دکل ایش. وارسون اونلرک نظرنده کوزل اولماسون، بونک اصلا
اهمیتی یوقدر. آلتون نهدیمک اولدینغی بیلمین بر کیمسه نك آلتونه
اصلا قیمت تقدیر ایدمه مسیله آلتونک قیمتته نقصان کلیدیکی کبی،
فن معماری دن بی خبر اولان بعض جهلانک بوننه تمامیه مطابق
اوله رق یایلیمش اولان بربنانک حسنی، حسن ذاتیسی تقدیر ایدمه
مه مسیله حد ذاتنده او بناده حسنک بولونمامسی ایجاب ایدرمی؟

قواعد علمیه وفنون ادبیه یه موافق وبناء علیه مصلحته مطابق
اوله رق یازلمش برارنده بویله در. برار علمی دن مقصد نهدر؟
بوراسنی تقدیر ایدمه بین آدمک بویله قواعد، فنون ادبیه یه تمامیه
موافق اوله رق یازلمش برارنک حائز اولدینغی حسن ذاتی بی آکلامه مسیله
او اثرک قیمتته خلل کلیرمی؟

طبیاع سلیمه نژدنده مسلم ونفوس زکیده مستقر برعات دخی
موافق حکمت ومصاحت معناسنجه حائز حسن ذاتی در. چونکه بو
کبی عادتلر دنیانک هر طرفنده مقبول و معتبردر. بوکون اکثر قوانین مدنیه نك
بوکبی عادتلره مبتنی اولدینغی دخی شو مدعا مزنی اثباته کافی در.

ادیان و اختلافه کلنجه؛ بر کره دین نهدر؟ اولا بونی تعریف
ایدلم. دین، انسانلری کندی اراده و اختیارلریله کندی حقلرنده
نفع محض اولان امور خیریه یه سائق بر قانون الهی در.

بویله بر قانونک موافق مصلحت و حکمت معناسنجه حائز حسن
ذاتی اولدینغی شبهه سزدر. ایشته دین اسلام بویله در. چونکه بودینده
امر اولونان شیلرک کافه سی انسانلر ایچون بلاشیک نافع اولدینغی کبی
نهی ایدیان شیلرک جمله سی دخی بتون انسانلر حقلنده مضر اولدینغی
مرتبه بده اهدده در. بوکون بو حقیقت بتون عقلانک تحت تصدیقنده در.
بعض سبکمغزان بودین مینک تعدد زوجات و استر نسوان و طلاق
کبی بعض مسائلنه اعتراض ایدیورلر سده مقالات سالفه مزده مدلاً
اثبات ولوندینغی اوزره آنلرک بو اعتراضلری قطعاً باطل در.

موسی کاظم

علم حکمت

علم حکمتک اکثر حکما طرفندن قبول ایدلدیکنی بیان ایتدیکم
بو طرز تقسیمنده حکمت بدایع دبییه بر قسم مخصوص فلسفی کورولور که
درجه ثانیسه ده معماری، نحت، موسیقی، نقش برده شعر اولق
اوزره بش قسمه آیریلیور. دقت ایدلسین که حکمت بدایعک احتوا
ایتدیکی اقسامدن صنعت موسیقی - ایضاح ایتدیکمز وجه ایله -
وقتیله فلسفه نك ایکنجی بر فصل مخصوصی عد ایدیلن علم ریاضینک
دائرة شمولنه داخلدی. حالبو که زمانزده موسیقی بحق صنعت اولق
اوزره تلقی اولنیور.